

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

LENTE 2021

thema Feminisme

V.L.: Marc Van Muylen, Galloperstraat 48, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | april - mei - juni | 9de jaargang nr. 4

Afgeftelantoor: Gent X
P013985 - BC31649

de Sprokkel

de Sprokkel | 9ste jaargang nr.4
april - mei - juni 2021
Verschijnt driemaandelijks
Verantwoordelijke uitgever: Marc Van Muylen
erkenningnummer: P913985
PB nummer: BC31649
Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48
8670 Koksijde
T 058 51 90 94
M 0498 56 61 30
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com
www.vrijzinnighuiskoksijde.be

kernredactie

Nele Deblauwe
Lieve De Cuyper
André Laveyne
Marc Mortier
Marc Van Muylen

droegen ook bij aan dit nummer

Lies Gallez
Eva Brems
Stephan Hungenaert
Joke Neels
Joeri Stekelorum
Sofie De Neve
Meron Knikman
Lies Ghysel
Sofie Deboeuf
Pink Panther

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar diksmuide@demens.nu. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3-4
Column.....	5
Hoofdartikels	6-7-8-9-10-11
Visietekst.....	12-13
Jong & Vrijzinnig	14
Activiteiten in de regio	15
Lokale vereniging	15-16
Boekbespreking	17
In de kijker	18
Gedicht.....	18

Editoriaal

Dag vrijzinnige vrienden,

Op het moment waarop ik deze woorden schrijf, dwarrelen de sneeuwvlokken naar beneden. Een wit tapijt in de tuin zorgt voor een fascinerende reflectie. Een donkere hemel die contrasteert tegen een heldere omgeving. Zwart versus wit. Een helderheid die ook doet dromen, van een lente die er binnenkort aankomt. Een lente die er bij het lezen van deze

Sprokkel is. Ontluikende natuur, een zonnestraal, wat meer warmte. Het verblijdt ons. Het maakt ons gelukkig.

De COVID-pandemie beheerst nog steeds ons leven. De activiteiten in ons Vrijzinnig Huis kunnen nog altijd niet doorgaan. We blijven elkaar missen. Alle hoop is momenteel gesteld om de vaccinaties die het ons mogelijk moeten maken om terug "normaal" te leven. Tja... wat is normaal...? Een nieuwe normaal? Het blijft nog even afwachten.

Ondertussen houden we contact met elkaar via deze Sprokkel. Een rots in de branding, ook in moeilijke tijden. Met een variatie aan artikels hopen wij je geest scherp te houden. Kritisch te blijven over wat er rondom ons zich afspeelt.

Het thema van deze Sprokkel is **feminisme**. Een begrip dat niet zo evident is. Of zoals Saskia De Coster ooit zei: "*Feminisme is een lastig woord, omdat het zo geladen is*". Als vrijzinnig humanist zou feminisme eigenlijk geen statement mogen zijn. Want, vrijzinnige vrienden, beschouwen wij man en vrouw in wezen niet gelijk? Dat zou moeten, maar in de dagdagelijkse realiteit is dit spijtig genoeg nog niet het geval. Vooroordelen, weet je wel. Onterecht. Niet ons ding.

Gendergelijkheid, doen we er samen iets aan...?

Alvast een warme knuffel!

Met vrijzinnige groet

Joeri Stekelorum
voorzitter VHK

leestip:

Wat zoudt jij zonder 't vrouwvolk zijn? Een geschiedenis van het feminisme in België
door Monika Triest

Word fan van Vrijzinnig Huis Koksijde op facebook!
www.facebook.com/vrijzinnighuiskoksijde

Levenseindeapp LEA

Ken je LEA al?

De 'LevensEinde-App', een nieuwe gratis app. De app dient als hulpmiddel voor artsen en zorgverleners om een betere ondersteuning te bieden aan ernstig zieken en hun naasten.

LEA biedt een antwoord op heel wat vragen. Welke dosissen heb je nodig voor pijn- en symptoomcontrole? Hoe kan je slecht nieuws overbrengen? Waar vind je de juiste formulieren? Het bevat dus zowel technische informatie als tips om beter te communiceren. De app beantwoordt ook vragen rond wilsverklaringen en euthanasie.

De focus ligt op palliatieve zorg en levenseindebeslissingen, met respect voor de wil van de patiënt of zijn vertegenwoordiger. Het is een interdisciplinaire samenwerking waarbij de patiënt en zijn naasten centraal staan. Bovendien kan iedereen de app downloaden, dus patiënten en hun naasten kunnen dezelfde informatie raadplegen als het medisch personeel.

LEA is een initiatief van het Forum Palliatieve Zorg vzw en LEIF vzw.

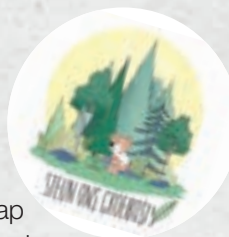
www.levenseindeapp.be

Geef een boompje voor het lentefeest en feest vrijzinnige jeugd!

De vrijzinnig humanistische gemeenschap heeft de ambitie om samen met Natuurpunt een groot groeibos aan te leggen, verspreid over gans Vlaanderen en Brussel. Dit groeibos staat symbool voor de vrijzinnige jeugd. We willen dat de toekomstige generaties alle kansen krijgen om in de verschillende takken van het leven hun talenten te laten openbloeien. Met deze actie dragen we ons steentje bij aan de strijd tegen klimaatopwarming.

Help het bos met groeien en doe een gift. Voor elke 8 euro wordt door Natuurpunt 1 boom geplant. Kies zelf hoeveel je bijdraagt. Vanaf 40 euro is je gift fiscaal aftrekbaar. Doneren kan tot 1 mei.

<https://iksteun.natuurpunt.be/project/29506>

Nieuwe bestuursleden Humanistisch Verbond Westhoek

De Coronapandemie heeft uiteraard ook de nodige weerslag op onze HV werking gehad.

Alle Vrijzinnige Feesten en de geplande voordrachten in het Vrijzinnig Huis Koksijde voor 2020 moesten noodgedwongen geannuleerd. De omschakeling naar virtueel overleg en de prangende zoektocht naar geëngageerde bestuursleden maakten het nog extra moeilijk. Maar we hebben de moed niet laten zakken en onze inspanningen werden dan ook beloond want op de valreep boden er zich drie nieuwe kandidaat bestuursleden aan. Met Bernard Van den Haute, Gilbert Verhestraeten, Machteld Coenen, Ann Cordy en Françoise Wandelaere beschikt onze HV afdeling over een volwaardig dagelijks bestuur. Wie zijn ze?

Voorzitter Bernard Van den Haute

Bernard staat in deze De Sprokkel 'in de kijker'.

Penningmeester Gilbert Verhestraeten

Ik ben geboren in Merksem (Antwerpen) op 6 januari 1958. Geen 'sinjoor' want vader komt uit de Kempen en moeder uit Nederlands Limburg. Ik ben sedert 1 februari 2020 met pensioen. In 1979 ben ik aan de hogeschool afgestudeerd als leraar secundair onderwijs en onmiddellijk aan het werk gegaan in het gemeentelijk onderwijs van Berchem. Begin jaren '80 werd door een fusie de toenmalige gemeente Antwerpen fors uitgebreid met zeven randgemeenten, waaronder ook Berchem, met als gevolg dat ik ingelijfd werd in het Stedelijk Onderwijs van Antwerpen. Begin 2000 voltooide ik een masterstudie en nam ik het ambt op van directeur in het Stedelijk Secundair Onderwijs. Dit heb ik volgehouden tot februari 2020 toen ik met pensioen ben gegaan.

Sedert een tiental jaren ben ik in Koksijde gedomiciëerd. Wat begon als een tweede verblijf voor de weekends en de vakanties, vanwege de rust, de onthaasting en de gezonde lucht, aangevuld met mogelijkheden voor buitenactiviteiten, is gaandeweg uitgegroeid tot een definitief verblijf. Tot op heden heb ik nog geen spijt van onze beslissing.

Mijn positieve reactie op de oproep voor nieuwe bestuursleden voor HV Westhoek is eerder toevallig gebeurd. Ik kende enkele van de vorige bestuursleden vanuit het

Stedelijk Onderwijs en tijdens informele momenten in het Vrijzinnig Huis hebben we nader kennis gemaakt met het Humanistisch Verbond en de plaatselijke werking. Omdat er op de initiële oproep geen reactie kwam, heb ik mijn kandidatuur gesteld om de inspanningen en zinvolle initiatieven van het ontslagnemende bestuur niet verloren te laten gaan en de werking van HV Westhoek te verzekeren. Traditioneel wordt van nieuwe bestuursleden verwacht dat ze vernieuwingen initiëren. Het is echter niet de bedoeling om tabula rasa te hanteren. Vernieuwingen moeten immers doordacht worden geïnitieerd. We hebben al wel de digitalisering ingang laten vinden via Facebook, maar ook qua communicatie wordt volop gebruik gemaakt van ICT-mogelijkheden, zoals Whatsapp, Dropbox, OneDrive en uiteraard door de coronacrisis van Zoom en andere overlegkanalen. Verder denken we na over initiatieven om mensen warm te maken voor HV-Westhoek en op die manier het vrijzinnig humanistisch gedachtengoed te verspreiden.

Echter is het nu in de eerste plaats uitkijken naar het post-coronatijdperk om het sociaal contact terug aan te zwen- gelen: terug op bezoek kunnen gaan bij familie en vrienden, uit eten gaan, een terrasje doen, Opnieuw kunnen reizen. De sportactiviteiten terug ten volle beoefenen.

Secretaris Machteld Coenen

In 1980 ben ik afgestudeerd als verpleegkundige, maar na het behalen van mijn pedagogisch diploma, heeft mijn loopbaan zich grotendeels afgespeeld in het Stedelijk Onderwijs te Antwerpen. Daar heb ik het geluk gehad om tal van projecten voor jongeren te mogen uitwerken, wat een unieke ervaring was.

Gedurende 12 jaar verbleef ik in Koksijde enkel gedurende de weekends en vakanties, maar anderhalf jaar geleden heb ik de knoop definitief doorgemaakt, en mij hier permanent in Koksijde gevestigd. De rust, de zee, het strand, Koksijde heeft zoveel te bieden, dus deze stap heb ik mij op nog geen enkel moment betreurd.

Toen ik vernam dat er nieuwe bestuursleden gezocht werden, zag ik een kans om mijn steentje bij te dragen aan de vrijzinnige humanistische gemeenschap. Jonge mensen begeleiden om hun weg te vinden naar volwassenheid vond ik al steeds boeiend.

Alvorens vernieuwingen door te voeren, wil ik eerst een goed inzicht verwerven op de inhoud van de 'job'. Het uittredend bestuur wil ik nogmaals danken voor hun jarenlange inzet. Samen met de overige nieuwe bestuursleden wacht ons een hele uitdaging.

Ik kijk er naar uit dat de Feesten die we nu volop aan het organiseren en voorbereiden zijn, kunnen plaatsvinden en dat we heel veel gelukkige kindergezichten zien.

Uiteraard hoop ik dat de overige activiteiten die we plannen voor ons meer 'volwassen publiek' kunnen doorgaan in het Vrijzinnig Huis Koksijde, en dat we achteraf tussen pot en pint kunnen kennismaken met onze leden.

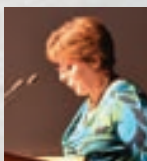
Ondervoorzitter Ann Cordy

Ann is gepensioneerd leerkracht NCZ en tot eind 2020 plaatsvervangend voorzitter. Zij stond in De Sprokkel editie zomer 2015 'in de kijker' als leerkracht NCZ en toenmalig coördinator van het Feest Vrijzinnige Jeugd.

Erevoorzitter Françoise Wandelaere

Françoise heeft zich als voorzitter gedurende meer dan 20 jaar ten volle voor HV Westhoek (OVM) ingezet. In 2016 nam zij officieel afscheid en werd zij tot erevoorzitter benoemd. Tot op heden blijft haar inzet voor onze vereniging onmiskenbaar.

Françoise stond in De Sprokkel editie lente 2016 'in de kijker'.

Dit vernieuwd dagelijks bestuur is al meteen uit de startblokken geschoten. Het overleg met de leerkrachten NCZ gebeurt voorlopig noodgedwongen digitaal maar de uitwerking en de inschrijvingen voor de Vrijzinnige Feesten 2021 van zaterdag 8 mei 2021 en zaterdag 29 mei lopen als een trein. We hopen dan ook dat Corona weerom geen stokken in de wielen steekt zodat we al onze feestelingen, ouders, leden en sympathisanten een onvergetelijke feestdag kunnen bieden.

Doelstelling/werking Humanistisch Verbond Ouders Westhoek (Oudervereniging voor de Moraal):

Wij willen een band smeden tussen ouders, grootouders, leerkrachten, leerlingen en iedereen die begaan is met de lessen zedenleer opdat de morele vorming van onze jeugd in een open geest vooropgesteld wordt. Daarbij kan het kind op weg geholpen worden om zelf normen en waarden te ontdekken en zo een zelfstandig en kritisch ingesteld mens worden. Wij organiseren vooral het Vrijzinnig Lentefeest en Feest voor de Vrijzinnige Jeugd, respectievelijk voor de 6- en 12 jarigen en tevens een brede waaier aan informatieve, educatieve, sociale en recreatieve activiteiten.

Door je lidmaatschap kan je HV Westhoek moreel en financieel een steuntje in de rug geven.

Humanistisch Verbond Westhoek

€15

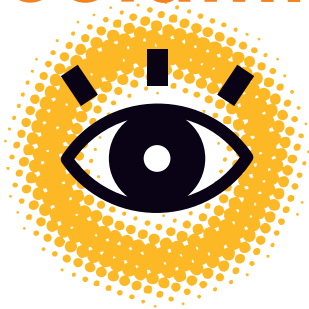
IBAN BE66 0012 2549 2643 (! nieuw bankrekeningnummer!)

BIC : GEBABEBB

met vermelding van uw naam + lidgeld 2021

Contactpersoon: Machteld Coenen

humasecretariaat@gmail.com

De kijk van ... Stephan

Toen ik nog een kleine jongen was, waren er nogal wat lieden, meestal niet de ruimdenkendste, die ervan uitgingen dat de wereld ongeveer zou vergaan nu vrouwen een lange broek begonnen te dragen. Ik lieg niet, ik overdrijf enkel een beetje. Als een vrouw over straat liep in een lange broek was dat misschien geen schande, maar toch een tafereel waar meesmuilend over gepraat werd, zeker als het zich niet in de grootstad afspeelde. Dat waren geen conservatievellingen of ouderwetse mensen, neen, dat waren gewoon kinderen van hun tijd. Vrouwen die auto's bestuurden, politieke ambitie hadden, of aan de universiteit zaten, het was haast ongezien. Pas in 1995 werd de eerste vrouwelijke professor gynaecologie in België, de onvolprezen Marleen Temmerman, een feit. Mannen hadden schijnbaar op één of andere manier meer inzicht in typisch vrouwelijke aangelegenheden dan vrouwen zelf. De uitleg was dat gynaecologie een harde stiel was, vaak met bevallingen 's nachts en dus per definitie minder geschikt voor vrouwen. Het inzicht dat er ook hardwerkende nachtverpleegsters of vroedvrouwen rondliepen was de heren-doctoren blijkbaar ontgaan. Verplegers waren er niet, want dat was dan weer een vrouwenberoep. Het was een bizarre wereld – met veel ingebakken suprematie bij de mannen – als we die door een hedendaagse bril bekijken. Feminisme was een vies woord, een vloek haast. Vrouwen die dezelfde rechten eisten als mannen, hoe wereldvreemd kon je zijn? Vrouwen die net hetzelfde geld wilden verdienen door net hetzelfde werk te doen als een man. Hoe kwamen ze erbij? Wat een gruwel.

Gelukkig waren er een paar pioniers die de inspiratie vormden voor wat later het feminisme werd. Wat Marie Curie, of Rosa Luxemburg, beiden migrant dan nog, of schrijfsters als Emily Brontë en Virginia Woolf, om maar enkelen te noemen, voor de vrouwenbeweging betekend hebben kan maar moeilijk overschat worden. Het moeten bijzonder bevlogen en sterke vrouwen geweest zijn. Gelukkig dat

ze er waren, want zonder wegbereiders leggen vrouwen én mannen zich maar al te dikwijls neer bij hun situatie, erger nog, ze vinden het in vele gevallen zelf de normaalste zaak van de wereld. Het belangrijkste aan feminisme is dan ook niet de ontvoogding van de vrouw of de emancipatie, verre van zelfs, het belangrijkste is het bewustwordingsproces dat vrouwen eigenlijk evenwaardig zijn aan mannen. In die zin is feminisme een geschenk uit de hemel. Je moet het echt breder durven zien dan het opkomen voor vrouwenrechten. Het is een drang naar gelijkwaardigheid van alle mensen, humanisme in de praktijk. Feminisme is op zijn beurt ongetwijfeld een belangrijke inspiratiebron geweest voor heel wat figuren die evenmin pasten in het traditionele denken van toen. Waar zouden holebi's of transgenders staan zonder feminisme? Waar zouden mannen staan die zich geen macho voelen en zich graag van hun tedere kant tonen, of mannen die zelf de was en de plas doen? Niet alleen bewees feminisme dat er niets mis is met te strijden voor je rechten, maar ook dat verandering mogelijk is.

Als we vandaag kijken naar het feminisme denken we vooral aan de MeToo beweging. Ook hier gaat het in de eerste plaats niet over seksueel fatsoen, maar over het respect dat je je medemens verschuldigd bent. Dat is wat we ervan moeten leren. Niet eens lang geleden zou het zelfingenomen gedrag van een Britse prins, of een belangrijke filmproducent nog gekund hebben. Vandaag worden ze genadeloos afgestraft en vinden we dat soort mannen verwaande zielenpoten. De tijden zijn veranderd, rang en stand zijn weer een beetje minder een vrijgeleide. Ook dat is feminisme.

Feminisme gaat al lang niet meer over het dragen van een lange broek, maar is een streven naar respect geworden. Laten we dat omarmen en aan de kleine jongens – en meisjes – van nu meegeven, wie weet komt het dan toch nog allemaal goed.

Stephan Hungenaert

Is feminisme nog wel nodig?

Waar enkele decennia geleden het woord feminisme nog een negatieve bijklank had, is dat nu wel eventjes anders geworden. Zelfs jongens en mannen bekeren zich nu openlijk tot onze visie op mens en samenleving. Of: hoe het kan verkeren.

De tijd dat het concept ‘feminisme’ het stereotiepe beeld opriep van vrouwen in tuinbroek met kort geschoren koppen, ligt al lang achter ons. De vrouwenbeweging heeft bewezen dat ze geen mannen hatend clubje is, dat ze het beste voor heeft met zowel vrouwen als mannen en dat ze constructief samenwerkt met de overheid, het middenveld en de academische wereld. Het beste recente voorbeeld is de gezamenlijke petitie van de Vrouwenraad en de Gezinsbond die ertoe geleid heeft dat sinds 1 januari van dit jaar het geboorteverlof voor kersverse papa's en meemoeders geleidelijk aan opgetrokken wordt van tien naar twintig dagen. Met dank aan de nieuwe federale regering, die gelijke vertegenwoordiging en diversiteit hoog in het vaandel draagt.

Sommige kwatongen beweren dat feminisme nergens meer nodig voor is, dat alles toch al bereikt is, dat de vrouwenbeweging gewoon zichzelf in stand houdt. Dat getuigt van een gebrek aan inzicht en visie. Ofwel hebben ze zelf nog nooit te maken gehad met discriminatie en seksisme ofwel staan ze onverschillig tegenover het concept v/m/x. Wat er ook van zij, ze dwalen en wel hierom: verworven rechten kunnen met een vingerknip teruggedraaid worden op het moment dat de maatschappij een ruk naar uiterst rechts maakt onder patriarchale of religieuze invloeden. En

welke groepen lopen het grootste risico? Juist: vrouwen, holebi's, transgenders, andersdenkenden, migranten, vluchtelingen en asielzoekers, mensen met een handicap... Ethische kwesties gaan onverbiddelijk op de schop: weg met die abortuswetgeving (als ze er al was), gedaan met het homohuwelijk en -adoptie, geen euthanasie (meer) enz. Het principe van de vrije keuze maakt een duizelingwekkende vlucht naar beneden.

De vrouwenbeweging ziet dit als een van haar bestaansredenen: er op toe zien dat er niet gemorrelt wordt aan hetgeen zo langzaam en zorgvuldig steen voor steen opgebouwd werd en tegelijkertijd verder werken aan een egalitaire, inclusieve en duurzame samenleving.

Dankzij het feminisme en de vrouwenbeweging hebben vrouwen gelijke rechten en kansen verworven in heel wat domeinen: politiek, economie en financiën, onderwijs, arbeidsmarkt, sport, cultuur, dagelijks leven... Als alles goed zit, zou het mogelijk moeten zijn dat je als meisje geboren wordt in een gezin waar je mag spelen met het speelgoed van je eigen keuze, waar je dezelfde opvoeding krijgt als je eventuele broer(s), waar men rekening houdt met je interesses en je steunt om op school die richting te volgen die zal leiden tot je 'droomberoep', waar men niet zegt dat dat "toch niets voor meisjes is". Dat zou al een schitterend begin zijn. Daarna zou het fantastisch zijn indien je een job zou vinden die perfect aansluit bij je capaciteiten/studies en waarin je jezelf optimaal kunt ontplooiën. Alarm! Nu komt de eerste grote hinderpaal op je pad. Je hebt een relatie en jullie willen aan kinderen beginnen. Na het zwangerschapsverlof kan de baby voltijs naar de kinderopvang (op voorwaarde dat er een plaatsje vrij is). Er zijn evenwel genoeg mogelijkheden om wat langer thuis te blijven en zo een hechte band op te bouwen met je spruit. Helaas is het nog al te vaak de jonge mama die in een of ander verlostelsel stapt, want de partner verdient dikwijls meer en wil liever geen promotiekansen missen. Twee of drie kinderen later is de jonge moeder enkele illusies armer. Misschien heeft ze een mooie kans gemist, heeft ze maanden en maanden deeltijds of voltijs ouderschapsverlof opgenomen waarvoor geen pensioenbijdragen betaald werden enz. Of werkt ze in een slecht betaalde sector, waar geen sprake is van deftige lonen, goede voorwaarden en/of extralegale voordelen. De zorg en het huishouden zullen naar alle waarschijnlijkheid niet evenredig verdeeld zijn.

Misschien volgt er wel een scheiding en komt de vrouw terecht in het hokje van 'alleenstaande moeder'. Als ze geen behoorlijk inkomen heeft of werkzoekend is, begint de ellende pas goed: iedere maand de eindjes aan elkaar knopen en vechten om te overleven. Vaker niet dan wel van de ex-partner het onderhoudsgeld krijgen. Er voor alles alleen voor staan. Misschien is er zelfs te weinig financiële ruimte om er met de kinderen enkele dagen op uit te trekken. De strijd gaat onverminderd verder. Ineens komt het pensioen in zicht. Het zit er dik in dat het maandelijks bedrag niet om over naar huis te schrijven zal zijn: geen volledige beroepsloopbaan, geen aanvullende groepsverzekering via de werkgever, geen pensioensparen, geen eigen huis als buffer. Einde van het verhaal: een arme alleenstaande oude vrouw.

Bovenstaand scenario is uiteraard niet universeel. Het dient gewoon ter illustratie van wat er allemaal mis kan gaan. Ieder individu heeft een eigen levensloop met ups en downs, met meevallers en tegenslagen. Ook de plaats waar je wieg stond, speelt een grote rol. Had je een warme thuis? Was er genoeg geld voor eten, zorg, school en hobby's? Hadden je ouders tijd voor je? Er spelen zo veel bepalende elementen mee. Toch kan de maatschappij mee zorgen voor een goede start en een goede basis voor elk kind, elk meisje, elke jongen. Want ongelijkheid is onrechtvaardig. Punt.

De toekomstvisie van de Vrouwenraad

De Vrouwenraad, koepelorganisatie van Vlaamse en Brusselse vrouwenverenigingen, strijdt verder voor een samenleving zonder stereotiepe beeldvorming en zonder seksisme, voor een wereld waarin geen plaats is voor geweld op meisjes en vrouwen en voor een gelijke, zorgzame en duurzame samenleving.

Stop seksisme

Stereotiepe denkbelden zijn giftig en zitten nog steeds diepgeworteld in onze samenleving. Ze kunnen aanzetten tot haatspraak en zijn moeilijk uit te roeien. Het is een werk van lange adem dat vraagt om inzicht, sensibilisering, actie en volgehouden inspanning. Hier is voor vele actoren een taak weggelegd: ouders, kinderopvang, kleuterschool, lagere school, secundair en hoger onderwijs, arbeidsmarkt, overheid, bedrijfswereld, sociale media, reclame en audiovisuele media...

Stereotypering kan leiden tot seksisme, discriminatie en zelfs tot geweld. Seksisme heeft te maken met ongelijke machtsverhoudingen tussen vrouwen en mannen. Daarom worden vooral vrouwen en meisjes erdoor getroffen. Maar mannen en jongens krijgen er evengoed mee te maken.

De Vrouwenraad voert daarom samen met de Raad van Europa, de Europese Vrouwenlobby (en meerdere van zijn leden) campagne voor een effectief beleid om seksisme te voorkomen en te bestrijden: <https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-sexism>.

U kunt op de website onder meer een animatiefilmpje bekijken en uitzoeken aan de hand van een quiz of u zelf misschien ook, al dan niet bewust, een seksist bent.

Stop geweld op meisjes en vrouwen

Geweld komt in vele gedaantes: psychisch, fysiek, emotioneel, financieel enz. Het manifesteert zich heel vaak binnen de huiselijke context. We hebben het dan over huiselijk, intrafamiliaal of partnergeweld. Wanneer een vrouw dit geweld met haar leven bekoopt, spreken we van femi(nicide, een verwerpelijke fenomeen dat zwaar bestraft moet worden door onze maatschappij die we toch zo graag beschaaft noemen. Eind vorig jaar heeft de Vrouwenraad, samen met zijn Franstalige zusterorganisatie, de online campagne #stopfemicide gevoerd, waarbij een reeks bekende personen hun stem leenden aan vrouwen die in 2020 het slachtoffer werden van femicide.

Niet enkel thuis, ook in de openbare ruimte kunnen meisjes en vrouwen te maken krijgen met seksisme en geweld. Het is er vaak onveilig. Ze lopen er gevaar en riskeren aangerand, verkracht of vermoord te worden. We willen de gemeentes ertoe aanzetten safe spaces te creëren voor meisjes en vrouwen, in feite voor al hun inwoners.

Ten slotte mogen we ook niet vergeten dat de virtuele wereld een nieuw soort geweld veroorzaakt heeft: cyber- of online geweld via Facebook, Twitter, Instagram en allerlei (duistere) sites. Dit vereist een specifieke aanpak aan de hand van een nauwgezet juridisch kader.

Meer bruto nationaal geluk, minder bruto nationaal product

De coronacrisis heeft het nog duidelijker gemaakt: we moeten werken aan een nieuwe maatschappijvorm, waarin gelijkheid, zorg en duurzaamheid centraal staan. Onderwijs en zorg zijn altijd al stiefmoederlijk behandeld geweest. Deze sectoren/domeinen hebben immers weinig met winst te maken. Dat men er niet zonder kan, werd gemakshalve vergeten.

De zware combinatie van job, gezin en zorg weegt dikwijls het meest door voor vrouwen. In het kader van gendergelijkheid is het van cruciaal belang dat werk en zorg beter verdeeld worden tussen de seksen. Mantelzorg mag niet leiden tot minder pensioen. Professionele zorg moet (en zal ook) financieel opgewaardeerd worden. De ratrace en het streven naar almaar meer winst hebben ons mondiaal de das omgedaan. Een kleine minderheid heeft alles in handen, de grote meerderheid leeft in armoede. De groep tussenin wordt kleiner.

Nu krijgen we nog de gelegenheid, misschien wel de laatste, om het roer helemaal om te gooien. In de aanpak van de milieuproblematiek (ontbossing e.d.), de klimaatwijziging en het verloederde dierenwelzijn liggen er genoeg kansen voor het rapen om nieuwe jobs te creëren die het behoud van onze planeet voor ogen hebben. Mannen moeten meer de mogelijkheid krijgen om mee voor hun kinderen te zorgen. Vrouwen moeten meer kunnen werken, daar beter betaald voor worden en zo een deftig pensioen opbouwen. Niemand zou in schrijnende armoede mogen leven. Er zijn zelfs meisjes en vrouwen die niet eens voldoende geld hebben om menstruatieproducten te kopen. Om dit mee aan te pakken, werkt de Vrouwenraad in 2021 met steun van de federale overheid een actie met vijftien deelprojecten uit. De uitroei van menstruatiearmoede moet een kortetermijndoelstelling zijn.

De Vrouwenraad gaat resoluut voor een samenleving waarin iedereen een eigen plekje heeft, waar geslacht, gender, kleur, etniciteit, leeftijd, religie enz. er niet toe doen. Meer gelijkheid, minder armoede, minder geweld, meer aandacht voor natuur en milieu, meer nadruk op duurzaamheid. Meer welzijn voor iedereen.

De Vrouwenraad virtueel:

- www.vrouwenraad.be
- www.thenextwavebe
- www.beslistfeminist.be
- www.alleenstaandeouder.be
- www.vrouwenkracht.net
- www.gelijkekansengemeente.be

*Meron Knikman,
voorzitter Vrouwenraad*

Feminisme: de vuurlinie, een regenjas

Lies Gallez

Ik was jong en kende geen termen voor het leven dat ik leefde. Ik geloof dat ik hier moet beginnen. Wat ik kende was dit: op bepaalde momenten vormde zich thuis vanzelf een vrouwenclubje: mijn moeder, mijn twee jongere zussen en ik. Mijn vader zat voor zijn werk voor langere periodes in het buitenland.

In die tussentijd ging het dagelijkse leven gewoon door: de was, de plas, de boodschappen, het gras werd gemaaid, het onkruid uitgetrokken. De vuilnisbakken stonden altijd op tijd buiten, het licht in de garage werd gemaakt, de kapotte wasmachine werd vervangen. Mijn moeder tankte de auto vol, er was veel strijk, afwas, en huiswerkjes die nagekeken moesten worden.

Er waren dringende en minder dringende taken die we op lijsten noteerden en vervolgens onder ons viertjes verdeelden. Ik was vijf, zes, acht, negen, vijftien, en zestien en op al die leeftijden hadden wij toen thuis een vrouwenclubje. En dat vond ik meestal heel leuk. Al miste ik mijn vader. Je moet weten dat hij zich gemakkelijk liet missen in lege stoelen aan ontbijttafels en in etensrestjes uit de koelkast die uiteindelijk wel weggegooid moesten worden.

Vele jaren eerder, voor er überhaupt sprake van een vrouwenclubje was, studeerde mijn moeder als industrieel in-

genieur af in Oostende. Met tien vrouwen waren ze aan de opleiding gestart, van wie uiteindelijk drie zijn afgestudeerd. Het was in de jaren tachtig een mannenwereld met hoofdzakelijk mannelijke docenten. Mijn moeder had een wetenschappelijk wiskundehoofd en dat wilde ze benutten. Dat ze die droom zou moeten waarmaken in een mannenwereld heeft haar nooit tegengehouden.

De term feminisme heb ik vroeger nooit gebruikt, omdat ik hem nog niet kende. En omdat ik de realiteit waarin ik opgroeide in eerste instantie als een geloofwaardige afspiegeling van de wereld beschouwde. Tot ik beter leerde weten.

Op 14 oktober 2018 bijvoorbeeld, toen ik als bijzitter tijdens de dag van de verkiezingen mensen doorverwees naar de voorzitter, waarop mensen mij vaak hetzelfde vroegen: welke man is het precies? Ik fronste die dag meermaals mijn wenkbrauwen. De voorzitter was een vrouw. Waarom maakten mensen die dag zo vaak de vanzelfsprekende associatie met een man? (Nog een weetje, Google Translate vertaalt 'voorzitter' voor me onmiddellijk naar 'chairman', terwijl 'chairwoman' ook bestaat natuurlijk.)

Of 2020. Kamala Harris wordt verkozen als de eerste Afro-Amerikaanse en vrouwelijk vicepresident van Amerika. Achteenveertig mannen gaan haar voor. Ik herhaal: achteenveertig mannen! Achteenveertig mannen!

Of 2021, dichterbij huis. Mijn zus gaat op een sollicitatiegesprek bij Lidl. De mannelijke interviewer vraagt haar of ze fysiek werk ziet zitten? Of ze dat wel zal aankunnen? Mijn zus heeft twee jaar haar eigen klerwinkel gerund, wat ze uiteraard vermeldde op haar cv. Maar haar lange, losse haren, haar mooie kleren, haar verzorgde make-up, haar gelnagels leken de man af te leiden of - moet ik zeggen -: verwarren. Toen mijn zus vervolgens antwoordde dat ze na haar werk in haar huis verbouwde, begon de man te lachen. Ik weet niet welk soort lach het was, maar het feit is dat mijn zus zich genoodzaakt voelde zichzelf voor haar uiterlijk en haar gekozen outfit te moeten verdedigen.

Ik bedoel, elke ochtend staan er natuurlijk miljoenen jonge mensen (ik zeg hier bewust jonge mensen, omdat ik iedereen wil betrekken) voor hun kleerkast te twifelen welke kleren ze zullen aantrekken en wat dat over hen zou kunnen zeggen. Elke dag dromen jongeren ervan de wereld te veranderen. Elke avond worden er wel ergens gelnagels gelegd. Elke dag worden er honderden sollicitatiegesprekken afgenomen.

Dus moeten we het blijven hebben over feminisme. We moeten het blijven hebben over de gelijkheid tussen man en vrouw die verder reikt dan bijvoorbeeld het overbruggen van de loonkloof. We moeten het blijven hebben over het aannemen of opleggen van mannelijke of vrouwelijke rolpatronen en mannelijke en vrouwelijke kledingvoorschriften.

Feminisme is geen vies woord, het is geen mannenhaterij,

het is geen trend, het is in mijn ogen zelfs geen keuze, maar louter een noodzakelijke en menselijke reactie op een actuele situatie. Wat ons in al die mogelijke reacties kan verbinden is voor mij het feminisme. Feminisme verbindt m/v/x. En het legt schaamteloos de pijn- en werkpunten (en dan heb ik het o.a. over het recht op abortus, menstruatie-armoede, grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld) in deze maatschappij bloot. Die pijn- en werkpunten raken en ontregelen ons. En diep geraakt worden is een universeel gegeven. Erover praten en ze benoemen betekent de bereidheid om in het oog van de storm te gaan staan. En misschien wil ik nergens liever staan dan in het oog van die storm. Eén van mijn lievelingsschrijvers, Haruki Murakami, zei: 'When you come out of the storm, you won't be the same person who walked in. That's what this storm's all about.'

Wat ik wens is dat we collectief (m/v/x) in die storm gaan staan. Dat we samen in beweging zijn.

En laat je niet misleiden: hoewel een storm misschien een tijdelijk weerfenomeen kan zijn, is de feministische strijd dat niet. Die strijd is van alle tijden omdat we het niet over de vrijheid van vrouwen kunnen hebben als het maar aan enkelen toebehoort.

Terug naar het leven dat ik kende, naar het vrouwenclubje. Misschien is het wel dit dat mijn moeder me heeft meegegeven: dat elke droom die je hebt en elk verlangen dat je voelt, menselijk is. Dat de dromen boven alles aan mensen toebehoren. En dat ze nooit onderworpen zouden mogen zijn aan bijvoorbeeld kledingvoorschriften, rolpatronen, genderstereotypes en heteronormativiteit.

Feminisme helpt ons allemaal. Al wil en moet ik met deze woorden niemand van het nut van feminisme overtuigen. Ik bedoel, feminisme is eigenlijk als een regenjas op een stormachtige regendag. Je trekt haar aan. Je weet dat de dag beter wordt met die regenjas. Je denkt niet: vandaag geen regenjas als het regent en stormt. Je denkt: hier wat een geluk heb ik, een regenjas.

Ik ben elke dag feminist, omdat ik mens en menselijk ben. En u? Kijk, daar is de storm, daar is de vuurlinie. Daar zijn de vrouwenrechten. De dochters, de zonen, de jongeren, de mensen. Hier een regenjas. Ook wanneer het niet regent.

Biografie

Lies Gallez (1990, Brugge) won de publieksprijs van de A.L. Snijdersprijs, de Hendrik Prijs-prijs en de Totaalprijs. Haar verhalen verschenen onder andere in De Gids, Kluger Hans en Deus Ex Machina. Gallez vult haar dagen het liefst met woorden bij elkaar sprokkelen op plekken waar bomen zijn. Ze geeft ook les aan anderstalige nieuwkomers. In principe verschijnt haar debuutverhalenbundel 'Het water vangen' in maart bij Uitgeverij Querido.

Wat ik níét bedoel als ik zeg dat ik feminist ben

Ik ben een feminist, absoluut. Helaas worden daar meteen een aantal incorrecte associaties aan verbonden. Ben ik een mannenhaatster? Absoluut niet. Een vrouwenknuffelaarster? Ook niet. Een chronische zaag? Hope not 😊 Dat ik een feminist ben, wil ook niet zeggen dat ik het altijd eens ben met alle andere feministen. Want sommigen denken zwart-wit en zo zit de wereld nu eenmaal niet in elkaar.

Dus wat bedoel ik níét als ik zeg dat ik feminist ben?

Dan bedoel ik níét dat vrouwen méér zouden moeten kunnen of mogen dan mannen. Nee, evenveel en niet meer. Positieve discriminatie is niet aan mij besteed. Het is goed en nodig dat vrouwen strijden om te mogen dragen wat ze willen (zonder daarbij voor slet of wat dan ook te worden versleten) maar mannen kunnen vaak niet eens een short dragen naar het werk. Ik spring dus graag ook voor hen in de bres. Vrouwen mogen van mij alles dragen (broeken, rokken, hoofddoeken, wat dan ook) maar mannen ook.

Dan bedoel ik níét dat vrouwen goed zijn en mannen slecht. Al jaren ben ik professioneel bezig met het thema partnergeweld. Hoe meer ik erover lees en praat, hoe meer ik merk dat partnergeweld geen simpel verhaaltje is van mannelijke daders en vrouwelijke slachtoffers. Er zijn ook tal van mannelijke slachtoffers en niet alle vrouwen zijn heilige boontjes. Geweld is vaak wederkerig en koppels doen elkaar de duvel aan. Dat luidop zeggen in feministische kringen is niet evident. Want het is nog bon ton te zeggen dat partnergeweld voorkomt uit een machtsonevenwicht van mannen tegenover vrouwen. Oké, dat gebeurt, maar ik krijg er de kriebels van als dit veralgemeend wordt.

Dan bedoel ik níét dat alle vrouwen vooruitstrevend zijn en willen emanciperen. Sommige vrouwen kunnen heel hard zijn voor andere vrouwen. Ze geven commentaar op andermans uiterlijk en levensstijl of bestempelen iemand als 'slet' (zouden ze een man even hard beoordelen?). Soms houden ook vrouwen (onbewust) ongelijkheden in stand. Een alledaags voorbeeld: de verdeling van het huishouden. Ik merk bij mijn eigen vrienden dat het huishouden inderdaad nog zéér typisch is verdeeld. Zij kookt, doet de was en de strijk en veelal ook de vloer en de keuken en ... tja bijna alles eigenlijk. Terwijl hij het afgezaagde excuus gebruikt dat hij niet 'kan' strijken (ocharmel!).

Maar is het ongelijk verdeelde huishouden dan de schuld van de mannen? Deels. Mijn mannelijke vrienden moeten hun verantwoordelijkheid nemen en nee, het is niet eerlijk dat ze wachten tot hun partner erom vraagt. Maar eerlijk: vaak zijn het ook mijn vriendinnen zelf die het huishouden niet uit handen willen geven. Want als hij het doet, is het niet goed gedaan. Sorry meisjes, maar het is ook aan jullie om dit los te laten en je partner de kans te geven om te oefenen totdat hij ooit zo goed wordt als jij (of niet).

Wat bedoel ik dan wél als ik zeg dat ik feminist ben?

Dan bedoel ik dat vrouwen en mannen mogen dragen wat ze willen. Dan bedoel ik dat slachtoffers van seksueel geweld daar nooit de schuld voor mogen krijgen (gedaan met "wat had je aan?"). Dan bedoel ik dat papa's even belangrijk zijn bij de opvoeding als mama's. Dan bedoel ik dat we mensen moeten leren respect hebben voor elkaar zonder elkaar in hokjes te stoppen.

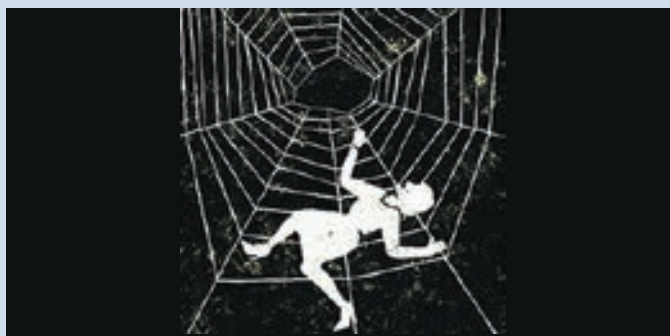
Dan bedoel ik dat zowel mannen als vrouwen (ja, allebei) een verantwoordelijkheid hebben, deel zijn van het probleem én deel zijn van de oplossing. En bovenal bedoel ik dat zowel mannen als vrouwen de vruchten zullen plukken van meer gelijkheid.

Sofie De Neve

<http://www.beslistfeminist.be>

Mijn drijfveer als feminist

Ik ben feminist. Ik kom op voor de rechten van vrouwen. Ik kom ook op voor de rechten van LGBTQs, van personen met een handicap, van inheemse volkeren, van kinderen, van culturele en religieuze minderheden, van werknemers, van vluchtelingen, van de Palestijnen, de Sahrawi's, de Koerden en alle andere onderdrukte volkeren, ... ik kom op voor de rechten van iedereen. Mijn expertisedomein en het uitgangspunt van mijn activisme zijn de mensenrechten. Ik kom dus op voor veel doelen, en voor veel mensen.

Maar mijn feminisme is toch nog iets anders dan die andere vormen van activisme. Om te beginnen is het persoonlijk. Omdat het (ook) over mijn eigen ervaringen gaat. Omdat feminisme het niet enkel wil hebben over politiek of economie, maar ook over ons persoonlijk leven. En omdat een feministische methodologie vertrekt vanuit persoonlijke verhalen om een principiële of theoretische punt te maken. Behalve om die persoonlijke dimensie, is mijn feminisme ook anders dan andere vormen van engagement, omdat het niet stopt bij de mensenrechten. Je zou het soms vergeten, omdat mensenrechten op zo grote schaal geschonden worden, maar mensenrechten zijn in feite een minimalistische agenda. Respect voor de mensenrechten is geen programma voor een rechtvaardige samenleving, het is enkel een begin, een randvoorwaarde. Daar bovenop enten zich meer ambitieuze doelstellingen. En daar zijn de objectieven van het feminisme in een land als België in 2017 te situeren. Gendergerelateerde schendingen van de mensenrechten van vrouwen zijn nog niet verdwenen (denk aan ontoereikende reacties op huiselijk geweld, of denk aan vluchtelingen). Maar veel obstakels voor échte gelijke kansen van vrouwen in België vandaag, situeren zich op een subtieler niveau. Hardnekkige genderstereotypen en rollenpatronen zijn de doelwitten. Wat we daarvoor nodig hebben, is een verandering op het niveau van mentaliteit en cultuur. Dat kunnen we niet in een wet gieten, waardoor de jurist die ik ben zich op onvertrouwd terrein begeeft. Maar dat moet dan maar.

Ik was 25 toen ik voor het eerst feministische teksten las, in het kader van een postgraduaatvak 'Women and the Law' in de VS. Ik vond het interessant, maar kan niet zeggen dat het me toen erg aansprak. Ik voelde me soms van een andere planeet komen dan de Amerikaanse medestudentes, die hevig discussieerden over zaken zoals moederschapsverlof, die in Europa al lang verworven waren. Ik had toen het gevoel dat feminisme in de VS wel nodig was, maar in Europa toch veel minder. Tien jaar later creëer ik aan de UGent een vak 'Recht en Gender'. Op die tien jaar ben ik er blijkbaar helemaal anders over gaan denken. Wat er is dan in de tussentijd gebeurd? Gewoon, het leven: een job, kinderen. En geleidelijk aan de realisatie dat er iets niet klopt. Het dringt geleidelijk door als blijkt dat in de faculteitsraad vrouwelijke professoren de facto geen stemrecht hebben, omdat men pas stemrecht heeft vanaf de rang van hoogleraar, en er waren geen vrouwelijke hoogleraren. Je ogen gaan open als je vriendinnen en vrouwelijke collega's ziet overschakelen naar minder ambitieuze of deeltijdse jobs omdat ze het anders niet gecombineerd krijgen met hun gezin. En als blijkt dat er met zwangere professoren geen rekening is gehouden: na moederschapsverlof in het eerste semester moest ik in 2001 gewoon dubbel zoveel uren les geven in het tweede semester. Het is de opeenstapeling van honderden alledaagse dingen. De reacties als je voor je werk een week naar het buitenland gaat ('Zorgt je moeder dan voor de kinderen?') 'Eh nee, hun vader'). Hoe moeilijk het is om aan het woord te komen in vergaderingen waar je de enige vrouw bent. Hoe assertief je moet zijn binnen en buiten de relatie als je niet meer dan een fair deel van het huishoudelijk werk wil doen. En hoe een man die zijn fair deel van dat werk doet, wordt bewonderd als een 'nieuwe man'. Micro-discriminaties, laag op laag gestapeld en verweven tot een strak net, waarvan je je op een dag realiseert dat je er in vastzit. De zoektocht naar de uitgang uit dat net is een belangrijke drijfveer van mijn feministisch engagement.

Eva Brems, Professor of Human Rights Law,

www.beslistfeminist.be

Uit het Rijke Roomse verleden.

Ik heb mijn plechtige communie gedaan in het jaar 1955. Mijn vrouw was toen twee jaar oud, maar dat besepte ik natuurlijk niet.

Die communie was zeer tegen de zin van mijn moeder. Zij noemde dat muilentrekkerij. Het woord hypocrisie kende ze niet. Tussen haakjes weten jullie wie de patroonheilige is van de katholieke kerk? De heilige Hypocritus. Ik heb dat niet uitgevonden. Indien ik het mij goed herinner komt het van de kleine Eyskens. Een rasechte en eerlijke CVP-er. Mijn vader was onverbiddelijk. Iedereen in de familie doet zijn plechtige communie. Punt gedaan. Wat gaan de mensen wel zeggen! Mijn mening werd niet gevraagd. De voorbereiding op die operatie was niet van de poes. In de lente van dat gezegende jaar moest ik gedurende zeven weken alle dagen naar de mis van 7 uur. Dat betekende uit bed om halfzeven. Klote zou ik vandaag zeggen. Toen gebruikte ik dat woord nog niet. Die job van pastoor vond ik maar niks. Alle dagen zo vroeg opstaan. Wie kiest daar nu voor? Na de mis werd de catechismus opgevraagd. Want in die zeven weken tijd werd ons opgelegd om dat boekje van buiten te leren. Is er meer dan één god? Neen, er is maar één god. Maar in feite zijn ze met drie. Men noemde dat één van de mysteriën van het geloof. En je mocht daar niet teveel vragen over stellen. Het is zoals een axioma in de wiskunde.

Het is nu eenmaal zo en voor de rest bek toe. Alleen ambe-tanteriken blijven zeuren. En daar komen ongelukken van, zonden en buizen voor wiskunde. En af en toe eens een Einstein.

Een van de hoogtepunten van het communiegebeuren was de ultieme biecht aan de vooravond van de plechtigheid. Er werd ons ingeprent dat dit een zeer serieuze aan-gelegenheid was. Alle zonden moesten naar buiten komen of god zou ons straffen wegens een soort heiligschennis. Te communie gaan in staat van doodzonde. Een dub-bele doodzonde dus. De pastoor vroeg mij of ik onkuisheid deed. Ik verschoot en viel bijna omver uit dat kotje, biechtstoel genoemd. Daar had ik mij nu toch niet aan ver-wacht en dus ook niet op voorbereid. Op dat moment had ik nogal een confuus idee over onkuisheid. Ik wist dat het iets te maken had met wat tussen de benen hing en wat bij meisjes ontbrak. Ik had een zus en had dus wel al iets gezien. Of beter niets gezien. Maar verder ging mijn kennis en kunde niet. Ook niet mijn belangstelling. Voor alle duidelijkheid: ik spreek over dat moment toen. Wel wist ik dat bepaalde jongens uit mijn klas vezelden over trekken aan hun vogel of elkaars vogel. Enkele vroegrijpe knapen wellicht. En aangezien het ging over tussen de benen moet dat dus de bedoelde onkuisheid geweest zijn. Het was het enige dat ik mij kon voorstellen. Mijn reactie was ambiva-lent. Het gaat die vent geen fluit aan of ik het doe of niet. Waar bemoeit hij zich verdomme mee?

Vandaag zou ik zeggen dat hij mijn persoon-lijke integriteit aantastte. Maar anderzijds vroeg ik mij af of ik niet abnormaal was.

Werd nu van mij niet verwacht dat ik onkuisheid deed? Was ik niet ietwat achterlijk op dat gebied? Genoeg om je zorgen over te maken. Ik antwoordde de pas-toor dat ik geen onkuisheid deed. Ik ben ervan overtuigd dat hij mij niet geloofde en zelfs te-leurgesteld was. Hij kon geen bijkomende vragen stellen over die onkuisheid. Hoe en waar en

hoeveel en met wie? En zichzelf dan kon opwinden en bevredigen. Maar geen probleem. Er waren nog genoeg jongens die hun plechtige communie deden en wellicht iets meer gevorderd waren in de vuile manieren. En tenslotte waren er ook nog de meisjes. Maar misschien was hij daar minder in geïnteresseerd.

En we zijn nu meer dan zestig jaar later.

Ik heb die plechtige communie overleefd en had voor de rest van mijn dagen genoeg van godsdienst en zonden en biechten. In willekeurige volgorde.

Ik volgde moraal op het atheneum en de leraar verplichtte ons de bijbel te lezen. We spreken van de jaren vijftig. Je leeft nu eenmaal in een katholiek land, zei hij, dus moet je weten waar Abraham de mosterd haalde. Resultaat is dat ik meer weet van de katholieke godsdienst dan mijn vrouw, die tot haar achttiende bij de nonnen naar school ging. In katholieke scholen moest je in die tijd niet teveel vragen stellen. Je moest knielen en slikken. Met excuses aan Bart De Wever voor dat plagiaat.

Godsdienst is een fenomeen dat mij nog steeds intrigeert. En ik zoek nog altijd naar verklaringen. Waar en wanneer en waarom en hoe is god en religie ontstaan?

De Engelse filosoof Bertrand Russell meent dat het een overblijfsel is uit de kinderjaren van onze intelligentie. En dat het zal verbleken naarmate we rede en wetenschap als onze richtlijnen nemen. Zie, dat noem ik nu eens een optimist. Maar zijn niet alle atheïsten per definitie optimisten? Zalig zijn diegenen die niet geloven. Grapje. Dat mag ook eens in dit blaadje van godslasteraars.

Wanneer ik Russell mag geloven dan zou in de evolutie van het brein van de homo sapiens een moment zijn aangekomen waarop men nood had aan verklaringen. Redelijke en begrijpbare verklaringen. Sommige waren zeer simpel, andere iets moeilijker en nog andere onmogelijk. En toen gebeurde blijkbaar iets zeer eigenaardigs in die mentale ontwikkeling. Onze voorvaders zochten een oplossing voor de onzekerheid. Ze zochten psychisch comfort zou men vandaag zeggen. Dus creëerde de mens god (en goden). Een geniale uitvinding. Alles wat men niet wist en niet begreep kon herleid worden tot een soort tovenaars. Je moet niet ver zoeken, beste mensen, hij daar boven is de oorzaak en regelt alles. Die overtuiging verstrekten onze voorvaders

de noodzakelijke gemoedsrust. Het dagelijkse leven was al moeilijk genoeg.

En toen waren er natuurlijk gehaaide typen die iets verstandiger waren en begrepen welke leuke bijverdiensten te verdienen waren met de organisatie en het concretiseren van dat geloof. Godsdienst was geboren met een kaste van bedienaars en de rechtstreekse lijn naar hun god. De commerciële onderneming "god&co" ging van start. Met de ganse santeboetiek van schuld en boete. Uiteindelijk was de remedie misschien nog erger dan de kwaal. Maar soit. Ik vind dit een leuke uitleg van een gewaardeerde filosoof. Maar ik ben ervan overtuigd dat het nog enkele eeuwen, zo niet millennia, zal duren vooraleer 'rede en wetenschap' god overbodig zal maken. Maar ooit komt de bewuste dag. Voor eeuwig en altijd gedaan met god en klein pierke. Vrede op aarde. Maar is dat moment verdorie niet het punt 'omega' van Teilhard de Chardin? Dat zou nog eens een goede mop zijn. 't Is van een jezuïet dat de bevestiging moet komen. Dat god een denkfout is.

Pink Panther.

(naam van de steller is bij de redactie bekend)

**reageren op discussieteksten of visieteksten mag altijd via diksmuide@deMens.nu - zo mogelijk komen we terug op het thema in een volgende editie en nemen we je reactie op.*

Jonkies

Existentiële Crisis-avonden voor en door jonge mensen (<30)

Met zeven waren we, toen we de eerste keer samenkwamen in november. Allemaal in ons eigen kot, via zoom in één scherm geduwd, met onze camera en micro paraat. Twee fantastische vrijwilligers hadden samen met mij de praatavond voorbereid. We rekenden natuurlijk eerst op een fysieke samenkomst, maar al gauw werd het duidelijk dat een tweede besmettingsgolf opkwam en de maatregelen over bijeenkomsten gingen verstrengen. 'Kan dit wel online?' vroegen we ons af, 'praten over zulke dingen? Over zo'n diepe onderwerpen?' Samen onderzochten we de mogelijkheden en beslisten we dat we het een kans gingen geven. We bereidden ijsbrekers voor: woordassociaties op een whiteboard via Mural.co, stellingen die je via je gsm kan beantwoorden op Sendsteps en vragen die we in break-out rooms konden stellen aan elkaar.

Dus daar zaten we dan op een dinsdagavond om 19u30: we amuseerden ons met de ijsbrekers, leerden elkaar kennen en gingen na een tijdje over op de reden waarom we daar allemaal samen online waren: existentiële levensvragen. Wie ben ik? Waarom besta ik? Wat is het doel van de mensheid en de wereld?

We waren aangenaam verrast. Ja, we konden hierover praten online! We deelden onze bedenkingen, onze overtuigingen, onze theorieën over het leven en het bestaan. We hadden allemaal andere beweegredenen om aan deze praatavonden deel te nemen, maar ook een gemeenschappelijke: dat we met dit thema bezig zijn en hier graag over willen uitwisselen. Niet iedereen verwacht het, maar sommige jongvolwassenen zijn enorm bezig met 'het leven' en stellen zich dikwijls vragen bij ons bestaan. Via de praatavonden vonden enkele van die mensen, die het existentiële dikwijls in gedachten bepeinden, hun weg naar leeftijds- en filosofiegenoten.

De vragen die we elkaar stellen zijn niet eenvoudig en zijn in principe onbeantwoordbaar, toch vanuit een niet-religieus standpunt. Alle zekerheden en antwoorden die religie aanbiedt, vallen namelijk weg. Wat gebeurt er na de dood? Zijn wij simpelweg een toeval van de evolutie, zonder een

effectief einddoel, zonder een diepere reden van bestaan? Zijn we als mensheid gedoemd om eeuwig onze fouten te blijven herhalen tot de wereld kapot is? Hoe leggen we ons daarbij neer en vooral: waarom zouden we dan nog moeite doen als er toch geen goede reden is?

Die 'waarom' houdt ons in de ban. Niet elke dag, natuurlijk, maar op bepaalde momenten kunnen dergelijke existentiële vragen naar boven komen drijven en soms zelf leiden tot een tijdelijke 'crisis'. We kunnen dan geen bevredigende antwoorden formuleren op het 'waarom' van ons bestaan of op de vraag: 'wat is dan het nut?' Waarom heel je leven werken en slechts enkele weken per jaar vakantie hebben, waarom je mooiste jaren spenderen achter een bureau, wachtend op je pensioen? Wat zou je doen mocht je nog maar een jaar te leven hebben? - alleszins niet acht uur per dag in een donker kantoor gaan zitten, toch? Dus waarom doen we het wel?

We vinden geen antwoorden op de vragen die we stellen, toch geen sluitende antwoorden. Ieder individu moet namelijk voor zichzelf uitmaken wat de zin is van het leven. Het is enorm verrijkend om samen over deze thema's na te denken en het is eigenlijk ook helemaal oké dat we nog geen antwoord hebben. We zijn zoekende mensen, reflectieve mensen, denkende mensen. En dat zijn in mijn mening de beste mensen. Filosoferend met een pintje of een theetje zetten we een tweede avond in op 15 december 2020. En zo zullen we ook de andere avonden inzetten: met gezelligheid, een wat donkerdere humor en veel ruimte in ons hoofd om het bestaan te proberen bevatten.

Joke Neels
Jongerenconsulent West-Vlaanderen

Gezien de Corona epidemie en de onzekerheid of activiteiten wel kunnen doorgaan, worden er geen activiteiten in deze Sprokkel opgenomen.

Vanaf het ogenblik dat opnieuw activiteiten kunnen of mogen georganiseerd worden zal er via de digitale nieuwsbrief van Vrijzinnig Huis Koksijde of via de verenigingen hierover gecommuniceerd worden.

Ben je nog niet geabonneerd op de digitale nieuwsbrief? Interesse?
Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be/intekenen-nieuwsbrief

Lokale vereniging

Willemsfonds Koekelare

Bijna alle activiteiten, voorzien voor 2020 zijn niet kunnen doorgaan. De corona-pandemie heeft hard toegeslagen en hoe het verder zal evolueren is koffiedik kijken.

Bladerend in de historiek van WF Koekelare doet deze situatie mij denken aan de oorlogsperiode 1940-1944. WF Koekelare, gesticht in 1935 maakte in de eerste jaren een ware blitzstart mee. Er was bij de bevolking nood aan allerlei informatie die door de talrijke spreekbeurten over diverse onderwerpen hen werd gegeven. Ook uitstappen met een bus werden ingericht en kenden veel succes. Daar kwam een eind aan in 1940 met de oorlog. Onder de bezetting moest toelating worden gevraagd aan de Duitsers om een spreekbeurt te laten doorgaan. Die werd vooraf gecontroleerd op onderwerp in inhoud. Ergens in groep naar toegaan was verboden. Gelukkig was er nog de bibliotheek van het WF, ook gesticht in 1935, die tijdens de oorlogsjaren druk werd bezocht.

Wat het komende jaar 2021 betreft durf ik nog geen activiteitenprogramma voorstellen. Hoe lang nog en welke beperkende maatregelen zullen er al of niet blijven gelden. Wanneer er enigszins een versoepeling komt zullen we alvast onze leden een aantal activiteiten aanbieden.

Duimen maar.

André Laveyne
voorzitter WF Koekelare

Humanistisch Verbond Koekelare-Diksmuide

In het vorige (winter)nummer van de Sprokkel had ik aangekondigd dat het lentefeest 2021 zou doorgaan op 12 en 13 mei 2021. Samen met de juffen zedenleer hadden we in september vorig jaar al afgesproken om op 12 mei 2021 om 18u00 het lentefeest voor het 1ste en 2de leerjaar (uitgestelde feest van 2020) voor de leerlingen van de Lettertun Koekelare te laten doorgaan in de feestzaal De Balluchon te Koekelare. Voor het 1ste en 2de leerjaar van W'IJzer Diksmuide zou dat zijn op 13 mei Om 10u00 en voor de leerlingen van het 1ste en 2de leerjaar van de basisscholen Klimop Gistel en Arnoldus Oudenburg (hebben dezelfde juf zedenleer) ook op 13 mei maar om 15u00

Maar meer en meer zijn we ervan overtuigd dat dit ook onmogelijk zal zijn. We overwegen om per school een alternatief lentefeest te laten doorgaan in de school zelf op een vrije namiddag voor het einde van het schooljaar.

André Laveyne
voorzitter HV/OVM Koekelare-Diksmuide

Humanistisch Verbond Westhoek

Feest Vrijzinnige Jeugd

Na een jaar zonder vrijzinnige feesten voor onze leerlingen, hopen we dat we deze unieke overgangsmomenten in het voorjaar van 2021 wel opnieuw mogen organiseren.

Om het **Feest Vrijzinnige Jeugd** te kunnen aanpassen aan eventuele corona-maatregelen die op dat moment kunnen gelden, kozen we voor een andere aanpak.

We bundelen onze krachten met **HuJo (Humanistische Jongeren)** om de leerlingen met de **Feestdoos** enkele zinvolle workshops aan te bieden. Tijdens de workshops buigen de leerlingen zich over het thema 'de toekomst' en over hún eigen toekomst. Hoe zal de toekomst er volgens hen uitzien? Wat wensen ze

voor zichzelf? En voor de toekomst van de wereld?
Een onderwerp dat ons meer dan ooit tot nadenken stemt.

onder
voorbewind

We hopen dat we vervolgens iedereen het eindresultaat mogen tonen met een voorstelling op de **officiële plechtigheid** op **zaterdag 29 mei 2021** in het **CC Casino Koksijde**.

*Namens de leerkrachten niet-confessionele zedenleer Westhoek
Lies Ghysel (verantwoordelijke FVJ)*

Vrijzinnig Lentefeest 2021

Met het Vrijzinnig Lentefeest zetten de 6-jarigen op een feestelijke manier de eerste symbolische stappen in de wereld waar het ernstig wordt. De kleutertijd is voorbij. En daar zijn de eerste leerlingen en ook de eerste levensvragen. De overstap naar de grote school is ingezet. De 6-jarigen hebben niet alleen leren rekenen, lezen en schrijven. Ze hebben ook al een tijdje moraal gevolgd en daar geleerd dat er nog andere dingen zijn die ze moeten kennen. Hun zelfontdekking en kritische geest werden tijdens deze lessen geprikkeld. Een evolutie die een feest verdient.

Op zaterdag 8 mei gaat in CC Casino Koksijde het Vrijzinnig Lentefeest door en dit in twee sessies. Dit om alle feestelingen samen met hun naaste familie te kunnen ontvangen.

We vieren het feest dit jaar geïnspireerd op het prentenboek van de Gruffalo.

onder
voorbewind

"Een klein muisje woont in het bos waar vele dieren hem zien als een smakelijk hapje. Hij probeert deze dieren af te schrikken met het smoesje dat hij een groot gevaarlijk monster kent. Groot is echter zijn verbazing dat 'zijn monster' ook echt bestaat! Klein maar dapper als hij is, weet hij ook dit monster om de tuin te leiden"

Hierbij benadrukken we dat onze 'Lentefeestertjes' ook nog klein zijn in deze grote mensenwereld maar dat ze met hun denken heel grootse dingen kunnen verwezenlijken. We hopen uiteraard dat alles in 'normale' omstandigheden kan doorgaan en er geen maatregelen meer zullen zijn die de feestvreugde zouden kunnen bederven. Maar we kijken er positief naar uit om er een leuk, swingend en speels feest van te kunnen maken. Want zeg nu eerlijk...wie verlangt daar nu niet naar?

*Sofie Deboeuf, Leerkracht NCZ
coördinator Vrijzinnig Lentefeest 2021*

KLAARTJE SCHRIJVERS

Het archief van Walter

De titel, samen met de ondertitel, verklaart reeds heel wat over de inhoud en de bedoeling van het boek (1).

Inderdaad, het gaat over een gedreven Vlaamse onderzoeksjournalist, Walter De Bock, die samen met Paul Goosens, een vooraanstaande rol speelde tijdens de studentenrevolte van mei 68 aan de Leuvense universiteit.

Walter, door sommigen de Grootmeester van de Vlaamse onderzoeksjournalistiek genoemd, had een scherpe maatschappijkritische ingesteldheid en opstelling en kon die naar voor brengen tijdens zijn (te) korte journalistieke loopbaan.

Hij werd ernstig ziek, leed aan vroege dementie en onderging een snelle af-takeling van zijn geest.

Het boek van Klaartje Schrijvers verschaft ons inzicht in de ontwikkeling van zijn ziekte.

Walter had een ongeëvenaard archief uitgebouwd en de jonge historica, die een vertrouwensrelatie met hem had opgebouwd, kreeg zodoende toegang tot deze schatkamer vol informatie.

Zij had reeds enkele studie- en onderzoekjaren achter de rug en werkte aan een doctoraatsscriptie over de invloed van extreem-rechts op de Europese samenleving tijdens 'de korte 20e eeuw'. Dat liep niet van een leien dakje.

Bij haar onderzoek was zij immers gestoten op een weigering van de Belgische staatsveiligheid om aldaar de ar-

chieven te raadplegen. Een studiereis naar de VS en een onderzoek in de archieven van de grootste bibliotheek aldaar leverde evenmin de verwachte informatie.

De contacten met Walter brachten soelaas; zijn archief bevatte immers een aantal documenten die haar inzicht verschaften in het netwerk en vooral in de invloed van wat zij als de 'neo-aristocratische elite' bestempelde.

Bij het uitbreken van de koude oorlog oordeelden een aantal belangrijke personen in diverse Westerse landen dat men zich moest voorbereiden op een mogelijke inval van en bezetting door de Sovjets. Hiervoor werden een aantal plannen gesmeed en de nodige voorbereidselen getroffen. Voor de bescherming van de westerse democratie, maar onderliggend de wens terug te keren naar een samenlevingsmodel gebaseerd op het christendom, het corporatisme enzomeer, waarin geen plaats was voor een kritisch middenveld noch kon worden toegegeven aan het streven naar vrouwenrechten en andere democratische vrijheden.

Walter, die onverschrokken en onverbiddelijk naar Waarheid zocht had een denkschema ontwikkeld dat erop neerkwam dat er een sterke binding bestond tussen de economie (de 'haute finance'), de politiek en het misdadmilieu.

Hij zette deze geheime relaties in kaart en opende zodoende de weg naar de ontdekking ervan.

Ook de Belgische politiek ontsnapte niet aan deze bedreiging. Brussel was het centrum van allerlei bijeenkomsten van reactionaire en rechtse organisaties. Walter noemt hierbij 'man en paard'.

Het boek is vlot geschreven en leest als een roman. Een aanrader dus.

(1) Klaartje Schrijvers bracht een erg gesmaakte lezing hierover in een 'coronavrij' VHK op 8 oktober 2020.

Marc Mortier
voorzitter UPV Westkust

KLAARTJE SCHRIJVERS

HET ARCHIEF VAN WALTER

De onderzoeksjournalist, de historica en de waarheid

EPO 2020

244 P.

ISBN 978 94 6267 201 7

In de kijker

Enkele artikelen eerder heb je reeds kennis kunnen maken met het vernieuwd dagelijks bestuur van het Humanistisch Verbond Westhoek (het vroegere OVM). Een nieuwe ploeg onder het voorzitterschap van Bernard Van den Haute, een gedreven man, met een passie en engagement voor het vrijzinnig humanisme. Tijd dus om hem beter te leren kennen!

Bernard Van den Haute

Bernard Van den Haute vertel eens, wie ben jij?

Wel ik ben 47 jaar jong en opgegroeid in De Panne. Eind vorige eeuw afgestudeerd. Toen sprak men nog van graduat en licentiaten. Ik heb een diploma graduaat klinische chemie, zeg maar ziekenhuislaborant, en een licentiaat biomedische wetenschappen, die ik aan de VUB heb behaald. Beroepsmatig ben ik lead auditor voor voedselveiligheidssystemen en werk bij Vinçotte. Concreet houdt dit in dat ik een paar dagen een voedingsbedrijf bezoek om na te gaan of hun managementsysteem voldoende robuust is om immer veilig voedsel te produceren. Ben gehuwd, ja met een vrijzinnige vierung, met Tine Wouters, die apotheker is in Adinkerke, en heb twee flinke jongens van 11 en 8, Ruben en Alberik. Voor mijn hobby ga ik ervan uit dat mijn hobby de groei en de bloei van het Humanistisch Verbond Westhoek zal worden. Ik heb daarvoor zelfs enkele andere zaken op een lager pitje gezet.

Vanwaar je engagement in de vrijzinnige werking en in het bijzonder in het Humanistisch Verbond Westhoek?

Sinds mijn studententijd ben ik bewust vrijzinnig humanist. Ik heb dit ook nooit onder stoelen of banken gestoken. Ik had zelfs een Prometheusvlam op mijn studentenschort getekend. Ik vind het belangrijk dat er waarden en normen zijn om naar te leven. In die zin vormt de slagzin van het Humanistisch Verbond: "Denk voor jezelf, zorg voor elkaar." een kordate vertaling. Ik ga er zelfs van uit wie in deze geseculariseerde tijden god verlaat, zonder nieuwe morele invulling, weerlozer wordt. Ik vind het een zeer grote eer om in onze Westhoek een grote tribune te krijgen om het vrijzinnig humanisme uit te dragen.

Je werkt vooral vanuit het liberaal gedachtegoed, van waar je invulling?

Klopt, maar dit zal niet de insteek zijn van mijn nieuwe rol binnen het Humanistisch Verbond Westhoek. Als er iemand mij toch op betrapt zal het in het vakje "denk voor jezelf" vallen, hoop ik dan. Trouwens heeft mijn liberaal gedachtegoed weinig te maken met een huidige partijpolitieke invulling ervan. Het is eerder gebaseerd op de bevrijdingstheorie die samen met de Verlichting ontstond in de 18de eeuw. En die hoogtepunten kende met de Franse Revolutie (Liberté, Egalité & Fraternité) en bij de onderteke-

ning van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Vind je dat HV Westhoek zich meer moeten profileren?

Het zou zeer goedkoop zijn om hier ja op te antwoorden. Dit zou afbreuk doen aan de vele vrijwilligers en bestuursleden die vroeger en nu nog aan de kar hebben gesleurd. Mede door de vorige generaties leven we in een van de meest progressieve landen ter wereld. Als ik die weg, met dezelfde vitesse verderzet zal dat al straf zijn. Dit geldt zowel nationaal als regionaal. Aan de andere kant moeten wij natuurlijk mondig genoeg zijn, blijven en worden om onszelf en de medemens te bevrijden van het dogmatisme.

Een groot probleem voor HV Westhoek is dat zij de jongeren na hun 12jaar bij de werking niet meer bereiken. Heb jij een voorstel of idee om hieraan te werken?

Wij moeten proberen dezelfde taal te spreken als die gasten. Dat is een digitale taal die verloopt via social media. Sinds kort heeft het HV Westhoek trouwens al een Facebook-pagina. Verder zie ik vooral veel gelijkenissen met de pubers. Allen zijn wij zoekend. Naar hen zouden wij moeten uitstralen dat het best ok is om het niet te weten, niet zeker te zijn, zolang ze er maar blijven over nadenken.

Als vrijzinnigen dienen wij aan het maatschappelijk debat deel te nemen, akkoord hiermee?

Absoluut. Wij mogen het niet overlaten aan de belijders van het obscurantisme. Nog al te vaak hoor ik in mijn eigen kennissenkring: "t moet zijn, dat het allemaal zo moest gaan". Ik gruwel van deze gedachtegang. Het biedt geen enkele motivatie naar het streven naar beter. Daarenboven ben ik er persoonlijk van overtuigd dat de volledig seculiere staat de oplossing is voor veel huidige samenlevingsproblemen.

Is solidariteit voor jou een belangrijk item in onze maatschappij?

Ja, en daar kan ik zeer kort en principieel over zijn. We hebben enkel elkaar in ons leven. Het helpt dus totaal niet als je de andere niet helpt zich maximaal te ontplooiën. Het is zoals in de sport. Hoe beter de ploegmaat is, hoe beter dat is voor jezelf.

In onze maatschappij is vrije mening een actueel en cruciaal onderwerp. Waar liggen de grenzen voor jou?

Ik vind dit een zeer moeilijke. Langs de ene kant ben ik per definitie een zeer groot voorstander van vrije meningsuiting, aan de andere kant ben ik allergisch voor gratuite stellingen. Vooral op sociale media toetert iedereen er maar op los, niet gehinderd door enige kennis van zaken. Zelf probeer ik het zo veel mogelijk beschaafd te houden. Zoals het spreekwoord zegt: "Let op je woorden, want je woorden worden je daden, en je daden vormen je persoonlijkheid."

Onze samenleving is boeiend, maar ook uitdagend, zeker voor de jongeren. Heb jij een visie om hoe hiermee om te gaan?

We leven in zeer boeiende tijden. Tijden die voor fundamentele veranderingen zullen zorgen. Artificiële Intelligentie zorgt voor onnoemelijk veel mogelijkheden. Maar voor het eerst heeft de mens een machine gecreëerd dat krachtiger en rationeler is dan zichzelf. Hoe we daarmee omgaan wordt een van de grootste discussies de toekomstige decennia. Ik schat de invloed van artificiële intelligentie nog fundamentele in dan de boekdrukkunst. De dataprocessing die mogelijk is met Artificiële Intelligentie is in vergelijking met deze van ons menselijk brein werkelijk ongelimiteerd. Het wordt zaak om de gekende leuze "De gedachten zijn vrij" nog harder te verdedigen.

Ben je ooit in je leven over een fundamentele kwestie van mening veranderd?

Zeker wel, maar nooit in revolutionaire vorm. Ik probeer veel te lezen. Zowel boeken die in de lijn van mijn huidige zienswijze liggen als boeken die mij diametraal uitdagen. Dit zorgt ervoor dat mijn eigen inzichten telkens een duw, voorwaarts, achterwaarts, naar rechts of naar links krijgen. Waar ik evenwel, sinds mijn studententijd, niet meer aan twijfel is mijn vrijzinnig humanistische levensbeschouwing.

Wat is je levensmotto?

De zingeving van het leven zit precies in zijn eindigheid.

Heeft dit Corona tijdperk je visie op onze samenleving veranderd, wij zijn immers als mens een kleine stip in een groot geheel.

Er heeft een enorme digitale acceleratie plaatsgevonden, waarvan we het einde nog niet in zicht hebben. Zoom-meetings en andere ontmoetingsvormen zijn ingeburgerd geraakt. Ik kan nu moeilijk inschatten welke invloed dit zal hebben op normale werking van een lokale afdeling. Zullen gastsprekers nog bereid zijn om naar het verre Koksijde te reizen voor een lezing? Zullen er nog leden op debatavonden afkomen? We zullen met z'n allen hard moeten nadenken hoe we verbinding willen zoeken. Wel ben ik ervan overtuigd dat mensen elkaars gezelschap zullen blijven opzoeken, maar het zal anders zijn.

Bedankt Bernard en succes met HV Westhoek

Digitaal interview door Marc Van Muylem

Hoe complex verloopt de vorming van een gedachte
vooraleer zij gedachte wordt

Hoeveel nano impulsen dienen zich niet te verzamelen
om de basis te vormen van een gedachte

En wat eens als de gedachte er is

Dient zij dan van intelligentie te getuigen van

Ideologisch of wat dan ook getint

Belangrijk te zijn

Functioneel te zijn, bij te dragen tot

Belangrijk én functioneel

Of mag zij ook enkel bestaan als

Gedachte

De gedachte om de gedachte

De Vrije gedachte

Gustaaf de meersman

Nieuwe dichtbundel

LICHT & KLEUR REVOLUTIE HOOP

**Bericht aan
de redactieleden**

JAARPLANNING - DEADLINES
Respecteer deze deadlines voor
het toesturen van gegevens:
Editie juli-augustus-september 2021
Zondag 16 mei

Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

huishvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Willemsfonds Nieuwpoort
contactpersoon: Maurice
Bellefroid, Recllettenstraat 41,
8620 Nieuwpoort | Tel. 058 23 60 56
Gsm 0475 66 43 42
info@willemsfondsnieuwpoort.be

**Willemsfonds
Veurne-De Panne-Koksijde**
contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Westhoek**
contactpersoon:
Bernard Van den Haute
Veldstraat 81
8660 Adinkerke
0491 622 955
bvdhaute@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Koekelare-Diksmuide**
contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Uitstraling permanente vorming
Westkust**
contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

Panne Instituut

Comité vzw Panne Instituut
contactpersoon:
Eddy Deboyser
Duinhoekstraat 98
8660 De Panne
Tel. 058 41 22 19
Gsm 0473 89 39 14
deboyser.eddy@skynet.be

August Vermeylenfonds

**Vermeylenfonds
Koksijde-Oostduinkerke**
contactpersoon: Maurits
De Picker, Koninklijke Baan
190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37
depicker.maurits@skynet.be